

Retningslinjer for 9 dagers ukentlig praksis i PROF1015

Profesjonsidentitet, læring og undervisning

Lektorprogramstudenter skal i følge Forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8-13 ha totalt 100 dager praksis i løpet av studiet. De 15 første praksisdagene gjennomføres i innføringsemnet til profesjonsfaget PROF1015 Profesjonsidentitet, læring og undervisning som ligger i studentenes tredje semester. Disse 15 dagene fordeles på følgende måte:

- 9 dager ukentlig gruppepraksis.
- 5 dager intensiv praksisuke
- 1 dag mikroundervisning på UiO

. Praksisen skal gi studentene innsikt i hva det vil si å være en profesjonell lærer og hvordan de selv kan utvikle en profesjonell læreridentitet. Gjennom ulike læringsaktiviteter skal de få anledning til å utforske hvordan lærere tilrettelegger for læring og hvilke faktorer som påvirker elevers motivasjon og mestring i fag.

Overordnede tema for perioden praksisen er:

- Elevers forutsetninger for læring (del 1)
- Planlegging og gjennomføring av undervisningssekvens (del 2)

For å nå dette målet skal det legges til rette for at studentene skal være med som observatører i veileder/es undervisning og etter hvert selv gjennomføre undervisningssekvenser. Studentene vil ha med seg kunnskap om hvordan observere og intervjuer når de kommer i praksis. Disse verktøyene skal de bruke til å sette seg inn i elevers forutsetninger for læring og til å samarbeide om planlegging og gjennomføring av undervisning med medstudenter og veileder/e.

For å kunne starte på PROF1015 må studentene ha minst 30 studiepoeng i sine undervisningsfag. Ved normert studieprogresjon vil studentene i språk- og samfunnsfagene ha fullført 60 studiepoeng i ett fag og realfagstudenter vil ha fullført 60 studiepoeng fordelt på begge undervisningsfag når de kommer til skolene i fredagspraksis.

Praksisperiodene for Lektorprogrammet er progresjonsbaserte, og praksis i PROF1015 danner grunnlag for kommende praksis i lektorstudentenes 6. og 7. semester (PROF3025 og PROF4045).

1 Organisering av 9 dagers ukentlig gruppepraksis

1.1 Praksisperiodens varighet og rammer

Praksis består av totalt 9 praksisdager, som avlegges på fredager i uke 37-39 og fredager i uke 42-47. Studentene deles inn i grupper på 2-5 studenter per veileder. Skolen og studentene kan avtale praksis på andre dager enn fredager dersom det er mer hensiktsmessig for alle parter, men praksis skal ikke gå ut over studentenes undervisning i fagemner på campus. Studentene kan ikke plasseres på en skole hvor de allerede har et tilsetningsforhold/vikariat.

1.2 Krav til praksisoppleggets innhold og struktur

Studentenes første møte med praksisskolen

Koordinator ved skolen skal sammen med veiledere/e og representanter fra skolens ledelse møte studentene første dag i praksis. Her introduseres studentene til skolen som organisasjon, skolens pedagogiske profil og eventuelle satsningsområder og retningslinjer studentene må forholde seg til i løpet av praksis.

Veileder og studenter skal med utgangspunkt i praksiskortet planlegge praksis slik at studentene opplever progresjon og får variert erfaring med forutsetninger for elevers læring og planlegging og gjennomføring av undervisning. I det første møtet er det viktig at forventninger til praksis avklares slik at både studenter og veileder har samme forståelse av hvilke rammer og forventninger som stilles til alle parter i praksisperioden; tilstedeværelse, tidspunkt for veiledning, deltagelse på møter/arrangementer, faglige utfordringer, forberedelser til undervisning o.l.

Praksisdagenes varighet og innhold

Studentene skal være tilstede i fulle dager på skolen, minimum seks timer per praksisdag i gjennomsnitt. I løpet av praksis skal studentene få innblikk i ulike sider av en lærers arbeidshverdag. Studentene skal delta i minst én økt på 45-90 minutter i sitt undervisningsfag hver praksisdag, og kan/bør også observere andre fag og/eller andre veiledere. I tillegg til planlegging og veiledning i forbindelse med undervisning, skal

studentene delta på eventuelle personalmøter/fagmøter/teammøter de dagene de er i praksis. De dagene hvor ordinær undervisning utgår på grunn av andre aktiviteter, skal studentene være med på det alternative opplegget. I denne perioden skal studenten gjennomføre oppgaver som del av en digital læringsmodul relatert til arbeid i skolen, samt andre innholdskomponenter listet i praksiskortet.

Del 1: De første fire fredagene:

Det faglige fokuset i del 1 er elevers læring. I den forbindelse skal studentene velge seg en elev som han/hun skal ha et kort intervju med. Studenten vil ha med seg en intervjuguide som skal benyttes. Målet med intervjuet er at studenten skal få innsikt i en enkeltelevs opplevelse av motivasjon og læring. Dette er forarbeid til en eksamensoppgave der studenten blant annet selv skal lage en anonymisert elevcase.

Del 2: De siste fem fredagene:

Det faglige fokuset i del 2 er planlegging og gjennomføring av undervisningssekvens med påfølgende refleksjonssamtale. Studenten samarbeider med veileder og medstudenter i praksisgruppen om dette.

Veileder og studenter gjør konkrete avtaler om når studentene skal delta i undervisningen og hvor store deler av undervisningsøktene studentene skal ta ansvar for. Studentene skal få før- og etterveiledning i forbindelse med undervisningen. Det er veileders ansvar å legge til rette slik at studentene får prøvd seg i ulike undervisningssituasjoner- og sekvenser, og at det er progresjon i løpet av de 9 praksisdagene. En undervisningssekvens kan være alt fra oppstart eller avslutning av en time, introduksjon til et tema eller oppgaver, men også omfatte flere av disse elementene. Studenter som ønsker ansvar for hele undervisningsøkter kan få prøve seg dersom det er mulig å tilrettelegge for det. Det er også mulig å la studentene få undervise allerede i del 1 av fredagspraksisen dersom veileder og studenter ønsker dette.

Obligatoriske elementer

Praksis er en obligatoriske komponenter i emnet PROF1015. Mikroundervisning, 9 dager ukentlig gruppepraksis, og intensiv ukespraksis må være godkjent for å få godkjent praksis som obligatorisk komponent i PROF1015. For at studenten skal bestå praksis 9 dagers ukentlig gruppepraksis, må følgende obligatoriske krav være innfridd:

- Studenten skal ha minimum 80 % obligatorisk oppmøte/tilstedeværelse i praksis (3 dager i praksisdeler 1 og 4 dager i praksisdeler 2). Eventuelt fravær skal skyldes dokumenterbar gyldig årsak.
- Signert(e) praksiskort skal leveres av studenten i Canvas innen fristen
- Veileder og seminargruppeleder må vurdere studenten som egnet

Tilstedeværelse: Studenten kan ha maksimalt 20 % fravær per praksisdeler. Dette tilsvarer én dag i del 1 av fredagspraksisen, én dag i del 2 av fredagspraksisen, og én dag i intensiv praksisuke. Ved sykdom e.l. må studentene orientere veileder så fort som mulig, og alt fravær skal dokumenteres. Hvis en student overskrider fraværsgrensen skal tapt praksistid hentes inn så snart som mulig. Skolen skal informere ILS dersom studenter ikke møter opp som avtalt eller har for stort fravær.

Praksiskort: Praksiskortet inneholder komponenter som studenten skal gjennomføre i løpet av praksisperioden. Innholdet tar utgangspunkt i de overordnede temaene for praksis og er et fint verktøy for planlegging av praksisperioden. Kortet fylles ut av studenten i samråd med veileder og danner en fin ramme for den avsluttende veiledningssamtalen ved praksisperiodens slutt. Studentens viktigste utviklingsområder for neste praksisperiode skal noteres og både veileder og student skal signere. Studentene er ansvarlige for at praksiskortet fylles ut, leveres innen fristen og tas vare på til neste praksisperiode.

2 Vurdering av egnethet i praksis

Veileder og seminargruppeleder skal vurdere studentenes egnethet ut i fra et sett med kriterier. Kategoriene for vurderingen er egnet, tvil om egnethet eller lite/ikke egnet. Hvis veileder er usikker på en students egnethet er det personlig funksjonsnivå og samarbeidsevner som skal tillegges mest vekt i vurderingen.

2.1 Kriterier for vurdering av egnethet

Personlig funksjonsnivå

- Studenten må kunne ta ansvar for deltakelse i oppgaver med andre
- Studenten må vise atferd og holdninger som er forenlig med en ansvarlig lærerrolle
- Studenten må fungere godt i forhold til sine omgivelser og være forutsigbar i sine reaksjoner

Samarbeidskompetanse

- Studenten må vise vilje og evne til å kommunisere med barn, unge, lærere og medstudenter
- Studenten må vise vilje og evne til å samarbeide med veileder og medstudenter

Profesjonsetisk kompetanse

- Studenten må vise interesse og engasjement i sitt fag
- Studenten må møte i tide og overholde avtaler
- Studenten må vise evne og vilje til å gjøre pålagte oppgaver i praksisperioden
- Studenten må vise respekt for og rette seg etter lover og læreplaner i skoleverket

Endrings- og utviklingskompetanse

- Studenten må vise vilje og evne til å ta i mot veiledning
- Studenten må vise innsikt i egen læreratferd og vilje til å forbedre denne om nødvendig

2.2 Tilbakemelding til ILS: Praksisrapport

Mot slutten av praksisperiode skal veileder levere inn en praksisrapport per student. Rapportene leveres via nettskjema og skal ikke sendes til studentene. Studenten har innsyn i rapporten og skal gjøres kjent med innholdet i rapporten under avsluttende samtale med veileder. Dersom veileder i rapporten melder tvil om studentens egnethet eller at studenten er lite/ ikke egnet skal dette formidles til studenten senest i løpet av denne samtalen.

2.3 Rutiner ved tvil om egnethet

Dersom veileder er i tvil om en student oppfyller vurderingskriteriene for godkjenning av praksis, skal denne rutinen følges:

1. Praksiskoordinator, eller en person oppnevnt av denne, trekkes inn som medvurderer. Medvurderer skal observere den delen av lærerrollen der egnethet

trekkes i tvil, for så å delta i veiledningssamtale med studenten.

2. Veileder informerer studenten om at det foreligger tvil og om grunnen til dette.

Dersom det er mulig for studenten å oppnå tilstrekkelig fremgang i praksisperioden, skal veileder informere om hvilke områder studenten må forbedre seg i for å kunne vurderes som egnet i den endelige praksisrapporten.

3. Varsel om tvil meldes til ILS. ILS sender så brev til studenten med informasjon om tvilsvarselet og videre saksgang.

4. Dersom veileder tidlig varsler tvil om egnethet, kan ILS sette inn et påhør. Det er ILS som i samarbeid med skolen bestemmer når og i hvilket fag besøket skal finne sted.

5. Instituttet kan sette inn flere påhør, men studenten kan ikke kreve det. Påhøret vil i hovedsak omfatte observasjon av undervisning og samtale med student og veileder(e). Påhører varsler om eventuell tvil i egen påhørsrapport.

6. Dersom det er tvil om studentens egnethet også etter endt praksisperiode skal dette føres i veileders endelige praksisrapport (se avsnitt om rapportering til ILS).

7. Hvis praksisrapporten(e) konkluderer med at studenten er lite/ikke egnet, skal studentens vurderingskomité konsulteres. Vurderingskomiteen består av veileder(e) og påhørere samt praksiskoordinator (eller en person oppnevnt av denne).

Vurderingskomiteen bør være fulltallig for å fatte et vedtak. Komiteen skal søke å danne seg et mest mulig helhetlig bilde av studentens praksisperiode. Alle rapporter skal tas hensyn til i komiteens gjennomgang, og det er praksis som helhet som vurderes, ikke ene og alene rapportene. Er det uenighet om en student skal få godkjent eller ikke godkjent praksis, skal det voteres. Alle medlemmene i komiteen har én stemme, og vedtak fattes ved simpelt flertall.

Studenten skal tilsendes komiteens vedtak så snart dette foreligger. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages av studenten med mindre det foreligger formelle feil jf. universitets- og høyskolelovens § 5-3, punkt 5, første setning, som lyder: «Bedømmelse av muntlig

prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages».

OBS! Dersom ILS anser begrunnelsen for tvilen for å være alvorlig nok til at det bør vurderes å underkjenne praksis, kan ILS kalle sammen vurderingsmøte selv om tvilen ble meldt for sent til å kunne sette inn påhør. Dersom studentens fremferd i praksis vurderes av skolen som skadelig for elevenes læringsmiljø, kan skolen bestemme at studenten skal tas ut av praksis umiddelbart.

En student som ikke har fått godkjent praksis kan ikke ta eksamen i PROF1015. PROF1015 må være godkjent for å kunne begynne på PROF3025. Studenten har ett nytt forsøk på å få godkjent praksiskomponenten og kan melde seg opp til emnet på nytt.

3 Ansvarsområder og arbeidsoppgaver

3.1 Koordinator

Koordinator har, i samråd med rektor, det overordnede ansvaret for at praksis gjennomføres i henhold til retningslinjene. Det forventes at koordinator:

- Formidler oversikt over veiledningskapasitet via tilsendt lenke til nettskjema til ILS. Når forslag om endelig utplassering foreligger, skal koordinator forsikre seg om at veiledningskapasiteten er god nok til at praksisopplegget kan gjennomføres i henhold til retningslinjene
- Lager felles overordnede planer for praksisperioden i samarbeid med veileder/e
- Tar kontakt med studentene i forkant av praksis. ILS sender nødvendig kontaktinformasjon når plasseringen er gjort
- Deltar i møter med studentene og samarbeide med veileder om timeplan for praksis
- Videreformidler relevant informasjon mellom ILS og veilederne
- Melder fra til praksisansvarlig ved ILS dersom studenter har for stort fravær
- Melder fra til praksisansvarlig ved ILS dersom veiledere melder tvil om studenters egnethet
- Vurderer studenter ved tvil om egnethet – deltar i vurderingsmøte ved behov

- Finner erstatning for det opprinnelige opplegget dersom veileder likevel ikke kan tilby nok undervisningsøkter og veiledning
- Er kontaktperson for studentene dersom samarbeidet med veileder ikke fungerer, og ta kontakt med praksisansvarlig ved ILS dersom man ikke finner en god løsning.
- Videre sender e-post fra ILS om levering av praksisrapport til alle veiledere
- Følger opp eventuelle tilbakemeldinger

3.2 Veileder

Praksisveileder har det primære ansvaret for sine studenter og for å legge til rette for at studentene får gjennomført innholdscomponentene i praksiskortet. Det forventes at veileder:

- Lager felles overordnede planer for praksisperioden i samarbeid med koordinator
- Lager timeplan for praksis og plan for praksis sammen med studentene. Planen skal vise:
 1. hvor og når det er forventet at studentene er tilstede
 2. hvordan studentene skal jobbe med hovedtemaene for praksisopplæringen
 3. hvilke arbeids- og undervisningsoppgaver studentene skal ha
 4. når veiledning og evaluering skal finne sted
- oversikt over eventuelle personalmøter/fagmøter/teammøter i praksisuka
- Følger opp studentene og snarest melde bekymring til koordinator dersom det er tvil om en students egnethet
- Sørger for at studentene får den veiledning og oppfølging de har krav på og gi tydelige tilbakemeldinger til studentene
- Signerer praksiskortet og gi innspill til hvilke utviklingsområder studenten kan føre opp til neste praksis
- Vurderer studentene og fyller ut praksisrapport via nettskjema
- Gjennomfører avsluttende veiledningssamtale med hver student med utgangspunkt i vurderingskriteriene og praksiskortet
- Deltar i vurderingsmøte ved behov

3.3 Studenten

Studenten skal sette seg godt inn i retningslinjene og ta ansvar for egen praksis. Det forventes at studenten:

- Overholder krav til tilstedeværelse ved skolen og gir beskjed så fort som mulig ved sykdom e.l.
- Overholder timeplan og plan for praksis
- Sørger for å ha levert gyldig politiattest og tuberkuloseerklæring
- Overholder taushetsplikten
- Aktivt deltar i veiledning og gjennomføringen av egen og medstudenters praksis
- Setter seg godt inn i vurderingskriteriene og bruker disse for egen progresjon i praksis
- Tar ansvar for egen praksis og tar opp eventuelle uoverensstemmelser med veileder/koordinator/ILS
- Tar ansvar for at praksiskortet blir fylt ut og leverer signert praksiskort til ILS innen fristen

4 Praktiske opplysninger

4.1 Taushetsplikt

Alle studenter er underlagt taushetsplikt om forhold de blir kjent med i skolen under praksisperioden. Studentene undertegner taushetserklæring ved studiestart.

4.2 Politiattest

Alle studenter i praksis må ha gyldig politiattest. Studentene kan logge seg inn på Studentweb og forsikre seg om at det foreligger gyldig politiattest.

4.3 Skikkethetsvurdering

Alle studenter i Lektorprogrammet blir kontinuerlig vurdert om de er skikket for yrket. Skikkethetsvurderingen foregår gjennom hele studieløpet og inngår i en helhetsvurdering av studentenes faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. En student som utgjør en mulig fare for elevs liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikket for læreryrket.

4.4 Honorar

9 dagers ukentlig gruppepraksis honoreres i henhold til avtale om praksisopplæring mellom skolen og ILS. . Alle beløp gjelder per student uavhengig av antall veiledere og administratorer ved skolen. ILS sender fakturaanmodning med detaljert fakturainformasjon til skolen i etterkant av praksisperioden.